

НАПРЯМ 1. ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ОЛІМПІЗМУ СКРІЗЬ ПРИЗМУ ВОЄННИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ (2014–2022 Р.)

ОЛІМПІЙСЬКЕ ПЕРЕМИР'Я

Гарієвський Ю. В.

*старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
та адаптивної фізичної культури
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Сотник Ж. Г.

*кандидат наук з фізичного виховання, доцент,
доцент кафедри фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Традиція олімпійського перемир'я «Екехеїрія» бере свій початок з IX століття до нашої ери в Стародавній Греції. Історія полягає в тому, що приблизно в 776 році до нашої ери, згідно з міфом, Іфітос, який був царем одного з міст – держав Греції, що перебувала в постійному конфлікті, пішов до Дельфійського оракула, щоб запитати, як він може покласти край цим конфліктам. Оракул закликав його відродити Олімпійські ігри як засіб для досягнення тимчасового миру. Одна версія свідчить про те, що царю Еліді Іфітосу боги передали бажання влаштувати загальне атлетичне святкування у Греції. Іфіт, спартанський законодавець Літург і афінський реформатор Клиосфен встановили порядок проведення ігор і заключили союз. Олімпію визнали священним місцем для проведення змагань. Людина, яка зайде в її межі зі зброєю вважали злочинцем. Під час перемир'я атлети, глядачі та артисти могли у безпеці добратися до Олімпії і назад.

Перемир'я дотримувалося, хоча й не завжди в повному обсязі, приблизно 1200 років, що зробило його найдовготривалішою мирною угодою в історії.

П'єр де Кубертен, який відродив Олімпійські ігри, не піднімав питання перемир'я. Беручи до уваги глобальний контекст, у якому зазначені спорт й Олімпійські ігри, Міжнародний олімпійський комітет

(МОК) у 1992 році вирішив відродити давню концепцію олімпійського перемир'я з метою захисту, наскільки це можливо, інтересів спортсменів і спорту в цілому, а також заохочувати пошуки мирних і дипломатичних рішень конфліктів у всьому світі [3].

У концепції МОК зазначені наступні прагнення: мобілізувати молодь на пропаганду олімпійських ідеалів; використовувати спорт для встановлення контактів між конфліктуючими спільнотами; надання гуманітарної допомоги в країнах, що перебувають у стані війни; і більш загально: створити вікно можливостей для діалогу та примирення.

Зобов'язання МОК щодо Олімпійського перемир'я виходять за межі періоду Олімпійських ігор і призвели до впровадження серії заходів «спорт заради миру» через національні олімпійські комітети. Відповідно до головних принципів Олімпійської хартії, організаційні комітети Олімпійських ігор зобов'язані здійснювати різноманітну діяльність у період до та під час Ігор з метою: сприяння миру, людському взаєморозумінню та розбудові громади через спорт; і просування концепції олімпійського перемир'я. Томах Бах, президент МОК і олімпійський чемпіон зазначає: «Олімпійські ігри показують світові, як змагатися мирно. Вони показують нам, що, незважаючи на всі наші відмінності, людство може жити разом у мирі, повазі та злагоді».

У рамках сприяння миру через спорт і олімпійський ідеал Міжнародний олімпійський центр перемир'я (International Olympic Truce Centre, ІОТС) був заснований у липні 2000 року за спільною ініціативою МОК і НОК Греції. Його штаб-квартира знаходиться в Афінах, а офіс в Олімпії.

ІОТС визначає свої дії навколо таких цілей: пропагування олімпійських ідеалів для служіння миру, дружбі та взаєморозумінню у світі, і зокрема, поширенню давньогрецької традиції олімпійського перемир'я; ініціювання заходів для запобігання та вирішення конфліктів через спорт, культуру та олімпійські ідеали та сприяння миру в цілому шляхом мобілізації молодих людей у всьому світі; співпраця з усіма міжурядовими та неурядовими організаціями, що спеціалізуються в цій галузі, розробка освітніх та дослідницьких програм, а також запуск комунікаційних кампаній, зустрічей та конференцій для просування Олімпійського перемир'я [3].

Символом Олімпійського перемир'я є голуб миру з традиційним олімпійським вогнем на задньому плані. У світі, який страждає від війн і ворожнечі, символ голуба миру представляє один з ідеалів МОК побудувати мирний і кращий світ через спорт та олімпійські цінності. Олімпійський вогонь приніс теплу дружбу всім людям світу через обмін та глобальну єдність. Символі полум'я складається

з різнокольорових шипучих елементів, що нагадує про свято та олімпійський дух. Ці елементи представляють людей усіх рас, які збираються разом для дотримання Перемир'я.

На емблемі International Olympic Truce Centre знизу прописані наступні слова «Якщо ми зможемо мати мир протягом 16 днів, тоді, можливо, лише можливо, ми зможемо мати його назавжди».

International **Olympic Truce Centre**

If we can have peace for 16 days then maybe, just maybe, we can have it forever.

Рис. 1. Емблема Міжнародного олімпійського центру перемир'я

Також стало звичаєм для спортсменів, тренерів та інших функціонерів олімпійського руху, щоб продемонструвати свою підтримку розбудови миру за допомогою спорту, є підписання фрески «Олімпійське перемир'я», яка розташовується в Олімпійському селищі. Під час кожних Ігор олімпійське перемир'я пропонує унікальну можливість для спортсменів з усього світу продемонструвати свою підтримку цінностей миру, поваги, солідарності, інтеграції та рівності.

Прикладом пропагування ідеалів Олімпійського перемир'я є діяльність члену Палати лордів барона Майкла Бейтса. Він пройшов понад 3000 миль від Олімпії до Лондона заради перемир'я під час літніх Ігор у 2012 році.

Генеральна Асамблея ООН в резолюції 48/11 від 25 жовтня 1992 року наполегливо призвала держав-учасниць дотримуватися

«олімпійського перемир'я» упродовж періоду, який починався за сім днів до відкриття і закінчувався через сім днів після закриття кожних Олімпійських ігор. З 2006 року період перемир'я почав також охоплювати й Паралімпійські ігри. Важливу роль МОК у роботі над досягненням миру ООН відзначила у 2009 році, надавши організації статус спостерігача [3; 4].

Перше олімпійське перемир'я було порушене в Іграх у Ліллекхаммері – 1994 році, коли взяли участь Югославія у розпал війни Хорватії за незалежність та Азербайджан з Вірменією, які воювали за Нагірний Карабах [3].

Олімпійське перемир'я було порушено:

- 2001–2021 роки: війна в Афганістані;
- 2003–2011 роки: Іракська війна;
- 2008 рік: воєнний конфлікт в Південній Осетії;
- 2014 рік: приєднання Криму до Російської Федерації;
- 2022 рік: вторгнення Росії на Україну [1].

Про порушення олімпійського перемир'я свідчить проявлена агресія Росії проти Грузії та України, придушення курдів у Ірані та Туреччині, численних громадянських війн в Африці та на Близькому Сході, боротьба Камбоджі та Таїланду за святиню на кордоні двох держав. Одним із фактів порушення перемир'я після Паралімпіади – 2008 були обстріляні прикордонників одне одного, де поранено трьох осіб з обох боків конфлікту [4].

Зимові Паралімпійські ігри 2022 в столиці Китаю відбувалися на фоні віроломного воєнного вторгнення Росії в Україну. Під час відкриття Ігор президент Міжнародного паралімпійського комітету Ендрю Парсон закликав всіх сприяти миру та спортивній майстерності. Президент наголосив про необхідність дотримання олімпійського перемир'я з такими словами: «Я в жаху від того, що відбувається зараз у світі XXI століття – це час для діалогу та дипломатії, а не для війни та ненависті» [2].

З огляду можна стверджувати, що держави не утримуються від використання озброєнь заради безпеки спортсменів, глядачів та функціонерів олімпійського спорту, тим самим порушують резолюцію Генеральної Асамблеї ООН. Міжнародний олімпійський комітет, Національні олімпійські комітети країн, Міжнародний олімпійський центр перемир'я закликають до припинення всіх військових дій під час Олімпійських ігор і після них. Дотримання олімпійського перемир'я вимагає пробудження свідомості, заохочення лідерів до дії, мобілізації для просування олімпійського ідеалу та виховання молоді згідно з принципами олімпізму.

Література:

1. Alison Durkee. IOC «Strongly Condemns» Russia For Violating «Olympic Truce» By Invading Ukraine. URL: <https://www.forbes.com/sites/>
2. URL: <https://www.paralympic.org/feature/ipc-president-andrew-parsons-beijing-2022-opening-ceremony-speech>
3. Olympic-truce. URL: <https://olympics.com/ioc/olympic-truce>
4. Олімпійське перемир'я: звідки взялося та який в нього статус – Футбол на UA.Tribuna.com

УКРАЇНСЬКІ ПАРАЛІМПІЙЦІ – ПРИКЛАД ПАТРІОТИЗМУ ТА СИЛИ ВОЛІ

Ковальчук Н. М.

*доцент, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації
Волинського національного університету імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Аналіз науково-методичної літератури засвідчує, що існує безліч визначень мети та завдань олімпійської освіти або олімпійського виховання. У сучасному світі олімпійський рух набув особливого значення не лише як спортивне явище, але і як явище, соціальне, політичне, виховне. Олімпійські ігри стали непересічною подією у житті сучасного світу і викликають неабияку увагу суспільства та міжнародних засобів масової інформації. [1, с. 168]. Але у світі ще одна подія рахується такою ж як і Олімпіади це – Паралімпійські ігри (проводяться один раз у чотири роки після Олімпійських ігор). Це не лише змагання осіб з інвалідністю, фактично це модель світу рівних можливостей. Паралімпійські ігри закликають людей змінити відношення до осіб з інвалідністю і сприяти їх повноцінній інтеграції в суспільство. Тому паралімпійська освіта та реалізація її просвітницьких завдань актуальна на часі. Метою нашого дослідження є доведення необхідності у проведенні паралімпійської освіти для реалізації виховних завдань та формування морально-етичних якостей дітей та молоді.

Паралімпійська освіта, в першу чергу забезпечує рівень знань та інформує членів суспільства про паралімпійський рух та адаптивний спорт. Також вона ознайомлює з героїкою, прикладами спортивного героїзму, мужності та досвідом участі спортсменів-інвалідів у змаганнях. Крім цього паралімпійські знання сприяють формуванню